

GEA, FLORA ET FAUNA

Noves aportacions al coneixement de la fauna coleopterològica de Catalunya i illes Balears. Nota 6a. (Coleoptera)

Amador Viñolas*, Eduard Piera* & Josep Muñoz-Batet*

* Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura, Col·lecció d'artròpodes. Passeig Picasso, s/n. 08003 Barcelona.

Autor per a la correspondència: A. Viñolas. A/e: av.rodama@gmail.com

Rebut: 07.03.2019; Acceptat: 24.03.2019; Publicat: 31.03.2019

Resum

Dins del marc de diferents projectes que s'estan portant a terme per a l'estudi dels coleòpters en les àrees catalana i balear, s'han localitzat 15 espècies interessants tant per l'escàs coneixement de la seva distribució, dues d'elles són noves per a la fauna de Catalunya, o bé per la seva biologia. Les 15 espècies, pertanyent a 10 famílies diferents, de les que dues ja tractades àmpliament en altres notes anteriors. S'acompanya la representació de l'habitus d'algunes de les espècies.

Paraules clau: Coleoptera, noves citacions, Catalunya i illes Balears.

Abstract**New contributions to the knowledge of the coleopterological fauna of Catalonia and the Balearic Islands. Note 6th. (Coleoptera)**

Within the framework of different projects that are being carried out for the study of beetles in the Catalan and Balearic areas, 15 interesting species have been located, both due to the lack of knowledge of their distribution, two of them are new for the fauna of Catalonia, or for its biology. The 15 species belong to 10 different families, of which two have already been widely treated in previous notes. The habitus of some of the species is figured.

Key word: Coleoptera, new records, Catalonia and Balearic Islands.

Introducció

Totes les espècies estudiades en la present nota s'han obtingut mitjançant mostrejos realitzats en tres zones de Catalunya i a l'illa de Formentera en l'entorn de diferents projectes per a l'estudi dels coleòpters com a bioindicadors, veure la seva biodiversitat, estudiar la conservació específica i dels hàbitats.

A Blanes (Girona) en el bosc cremat del Turó del Vilar durant els anys 2017 i 2018 s'ha realitzat un mostreig per poder conèixer la variació de la biodiversitat en relació a les actuacions que s'han realitzar post incendi en tres models de parcel·les: sense tractament, amb tractament respectuós i amb tractament comercial. Les recol·leccions s'han realitzat mitjançant paranys d'intercepció de vol i amb paranys de caiguda, situats en el lloc des de l'1 de juny al 16 de juliol (Viñolas *et al.*, 2018). L'arbrat del bosc està compost per *Pinus pinea* L., *Quercus ilex* L. y *Q. suber* L.

A la fageda del Sot del Grèvol a Fogars de Montclús (Barcelona) (Parc Natural del Montseny) s'està duent a terme un projecte per a l'estudi dels elements saproxílics i així poder obtenir una metodologia per a la millora dels hàbits i la biodiversitat. Les recol·leccions durant l'any 2018 s'han efectuat

mitjançant mostrejos amb paranys d'intercepció de vol, situat en el lloc des de mitjans de maig fins a setembre.

A la ciutat de Barcelona es mantenen una sèrie de trapes en edificis emblemàtics per al control de possibles plagues pel patrimoni, en les que s'han detectat una sèrie d'elements introduïts aliens a la fauna ibèrica (Viñolas *et al.*, 2018; Viñolas & Muñoz-Batet, 2017, 2018).

A la illa de Formentera durant els anys 2018 i 2019 s'està duent a terme un seguiment poblacional i de l'estat de l'hàbitat del Tenebrionidae *Akis bremeri* Ardoïn, 1979, endemisme de l'illa en greu perill per les actuacions turístiques a la zona on habita, i així poder efectuar una metodologia de conservació (Viñolas, 2011a). Aquesta espècie està contemplada en l'«Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España. (Especies vulnerables)» al costat d'un altre tenebrionid, també endèmic de l'illa, el *Probatiscus (Pelorinus) balearicus* Espanyol, 1980 (Viñolas, 2011b). Tots els exemplars relacionats de l'illa s'han capturat manualment.

En total es tracten 15 espècies, pertanyents a 10 famílies, relacionant els exemplars estudiats, comentant la seva distribució, en especial la del territori català i balear. S'aporten dades sobre la seva biologia i també es representa l'habitus d'algunes d'elles.

Material i mètodes

En els diferents projectes realitzats a Catalunya tots els exemplars s'han capturat mitjançant diferents paranys d'intercepció de vol, excepte el de la ciutat de Barcelona que s'ha obtingut amb un parany del model «Master Trap» amb feromones. En l'illa de Formentera la recol·lecció ha estat manual i tots els exemplars s'han localitzat sota pedres. Tots els exemplars s'han muntat en sec sobre cartolines entomològiques. Si ha estat necessari per a la determinació específica s'ha extret l'edeagus, que s'han muntat en sec al costat del exemplar.

Les fotografies s'han realitzat amb una càmera Canon® model EOS 760D, amb objectiu de microscòpia i pel mètode de capes, amb tractament de les imatges mitjançant el programa Zerene Stacker®.

Acronims de les col·leccions en on estan dipositats els espècimens estudiats: (MZB) Museu de Ciències Naturals de Barcelona; (JM) Josep Muñoz Batet; (AV) Amador Viñolas.

Resultats

Família Carabidae Latreille, 1802

Subfamília Trechinae Bonelli, 1810

Tribu Pogonini Laporte, 1834

Pogonus (Pogonus) chalceus viridanus Dejean, 1828

Pogonus viridanus Dejean, 1828. *Spec. gén. col. coll. Dejean*, 3: 14

Material estudiat

3 ♂ i 5 ♀, etiquetats: «4-III-2019, Estany Pudent, 31SCC6489, Formentera, A. Viñolas leg.» (AV).

Subespècie descrita amb exemplars procedents d'Espanya, i coneguda de la península Ibèrica, illes Balears, nord d'Àfrica (Algèria, Egipte, Líbia, Marroc, Tunísia) i illes Canàries (Bousquet, 2003).

A l'àrea peninsular s'ha citat de tot el litoral i dels terrenys salins de l'interior (Serrano, 2003), en les illes Balears s'ha indicat la seva presència a Eivissa, Mallorca i Menorca (Serrano *et al.*, 2015). Amb els exemplars estudiats podem reportar la presència de la subespècie a l'illa de Formentera.

Subfamília Harpalinae Bonelli, 1810

Tribu Lebiini Bonelli, 1810

Subtribu Dromiusina Bonelli, 1810

Calodromius putzeysi (Paulino de Oliveira, 1876)

Dromius putzeysi Paulino de Oliveira, 1876. *Mel. Entom. ins. Port.*: 28

Material estudiat

4 ex., etiquetats: 1 ex. «16-VI-2018, » (AV); 3 ex. «1-VII-2018, » (AV).

L'espècie es va citar per primera vegada a Catalunya de Torroella de Montgrí (Girona) (Viñolas *et al.*, 2016), posteriorment va ser localitzada a Fornells de la Selva (Girona)

(Viñolas *et al.*, 2018), amb els exemplars estudiats de Blanes (Girona) ampliem la seva àrea distribució a la comunitat catalana d'aquest endemisme ibèric.

A l'àrea d'estudi de Blanes durant l'any 2018 i amb decalatge en el temps de trampeig, s'han capturat també exemplars de *Calodromius bifasciatus* (Dejean, 1825) i *C. spilotus* (Illiger, 1798). Durant la campanya de recol·lecció realitzada en la localitat durant l'any 2017 només es va capturar el *C. bifasciatus*.

Tribu Sphodrini Laporte, 1834

Subtribu Atranopsina Baehr, 1982

Platyderus (Platyderus) formenterae Jeanne, 1988 (Fig. 1)

Platyderus formenterae Jeanne, 1988. *Bull. Soc. linn. de Bordeaux*, 16 (1): 17

Material estudiat

1 ♂, etiquetat: «4-III-2019, Sant Francesc de Formentera, 31SCC6285, Formentera, A. Viñolas leg.» (AV).

Figura 1. *Platyderus (Platyderus) formenterae* Jeanne, 1988 de Formentera. Escala = 2 mm.

Figura 2. *Orthomus (Orthomus) barbarus formenterrae* Breit, 1933 de Formentera. Escala = 3 mm.

Interessant endemisme propi de l'illa de Formentera, descrit amb un ♂ i una ♀ recol·lectats a la Mola per Gasull i Palau respectivament. No hem pogut localitzar citacions de l'espècie posteriors a la seva descripció, tampoc està contemplada la seva presència a l'illa en el catàleg balear de Serrano *et al.* (2018), pel que creiem que és molt interessant aquesta nova localització ja que confirma que aquest endemisme segueix present a l'illa

Juntament amb l'exemplar estudiat i en una altra localització dins de l'illa es van capturar diversos exemplars de l'*Orthomus (Orthomus) barbarus formenterrae* Breit, 1933 (Fig. 2), espècie, aquesta sí, amb nombroses citacions de l'illa (Serrano *et al.*, 2018).

Família Scarabaeidae Latreille, 1802
Subfamília Aphodiinae Leach, 1815
Tribu Corythoderini Schmidt, 1910

Ataenius picinus Harold, 1867
Ataenius picinus Harold, 1867. *Berl. Entom. Zeitsch.*, 11: 281

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «1-X/31-XII-2018, Monestir de Pedralbes, Barcelona, M. Navarro leg.» (AV)

Espècie citada per primera vegada de l'àrea peninsular per Viñolas *et al.* (2018) amb un exemplar recol·lectat al Monestir de Pedralbes de Barcelona mitjançant un parany model «Master Trap» amb feromones situat en el lloc de l'1 de juliol de 2017 al 30 de setembre de 2017. Després d'un any i amb el mateix model de trampa situada a la mateixa ubicació s'ha capturat un altre exemplar d'aquesta espècie invasora, el que fa creure en un possible arrelament a la localitat.

La facilitat d'introducció de l'espècie és deguda al seu ampli règim alimentari, ja que les espècies del gènere podent ser copròfagues i fitosapròfagues, viure en l'humus en descomposició, en cadàvers i algunes presenten hàbits rizòfags. Aquesta facilitat d'adaptació alimentària fa que aquesta espècie es conegui actualment de les regions Australiana, Neàrtica, Neotropical i Paleàrtica (Viñolas *et al.*, 2018).

Família Scirtidae Fleming, 1821
Subfamília Scirtinae Fleming, 1821

Microcara testacea (Linnaeus, 1767)
Silpha testacea Linnaeus, 1767. *Syst. Nat.*, 1 (2): 574

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «13-VII-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Espècie amb una àmplia distribució europea, la seva presència a la Península Ibèrica va ser indicada per Rivera *et al.* (1998) del sud d'Espanya, posteriorment Rivera *et al.* (2010) la citen d'Araba (Laudio), confirmant la seva presència a l'àrea peninsular, indicant que la distribució de l'espècie a la península Ibèrica es desconeix. Creiem que la cita de Fogars de Montclús (Barcelona) és la primera documentada per a Catalunya.

Família Bostrichidae Latreille, 1802
Subfamília Bostrichinae Latreille, 1802
Tribu Bostrichini Latreille, 1802

Lichenophanes numida Lesne, 1899 (Fig. 3)
Lichenophanes numida Lesne, 1899. *Ann. Soc. ent. Fr.*, 67 (1898): 472

Material estudiat

1 ♂ i 1 ♀, etiquetats: «1-VII-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV).

Espècie descrita amb exemplars de diverses localitats del litoral d'Algèria. Coneguda del Magrib al nord d'Àfrica i citada d'Espanya, Itàlia, Portugal i Sardenya (Español, 1974; Bahillo de la Puebla *et al.*, 2007). Amb un nombre elevat de cites ibèriques, de Catalunya només s'havia indicat la seva presència a Vidreres (Girona) (Bahillo de la Puebla *et al.*, 2007). Els exemplars estudiats de Blanes són la segona cita per a Catalunya i Girona.

Biologia

L'espècie es desenvolupa principalment en *Quercus suber* L., tot i que també ha estat citada de *Eucalyptus globulus* Labill. i *E. viminalis* Labill. (Español, 1974; Bahillo de la Pue-

Figura 3. *Lichenophanes numida* Lesne, 1899 de Blanes. Escala = 3 mm.

Figura 4. *Mycetophagus (Mycetoxides) fulvicollis fulvicollis* Fabricius, 1792 de Fogars de Montclús. Escala = 1 mm.

bla *et al.*, 2007). L'adult és pot localitzar entre els mesos de maig a agost.

Família Mycetophagidae Leach, 1815

Subfamília Mycetophaginae Leach, 1815

Tribu Mycetophagini Leach, 1815

Mycetophagus (Mycetoxides) fulvicollis fulvicollis Fabricius, 1792 (Fig. 4)

Mycetophagus fulvicollis Fabricius, 1792. *Entom. syst. emend. aucta*, 1 (2): 499

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «1-VIII-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Espècie saproxílica de molt àmplia distribució europea, coneguda també de Sibèria, Mongòlia, Transcaucàsia i Àsia Menor. De l'àrea peninsular molt poques són les cites conegudes, s'ha reportat de Ciudad Real i Navarra (Recalde Irurzun & San Martín Moreno, 2010) i també d'Araba (Marcos & Olano, 2011). L'exemplar de Fogars de Montclús és la primera cita de l'espècie per a Catalunya i la província de Barcelona.

Biologia

En la seva fase larvària viu sota l'escorça de *Fagus sylvatica* L. envaïda pel miceli *Plurotus ostreatus* (Jacq. ex Fr.) P.Kumm. (gírgola), tot i que també s'ha citat de diferents caducifolis i de troncs de *Pinus* sp. associats i secs (Recalde Irurzun & San Martín Moreno, 2010; Marcos & Olano, 2011).

Família Zopheridae Solier, 1834

Subfamília Colydiinae Billberg, 1820

Tribu Sychitini Erichson, 1845

Synchita fallax Schuh, 1998b

Synchita fallax Schuh, 1998. *Ann. Zool.*, 48: 321

Material estudiat

101 ex., etiquetats: 20 ex. «16-VI-2017, Turó del Vilar, Blanes, Girona, E. Lucha & P. Pons leg.» (AV); 11 ex. «1-VII-2017, Turó del Vilar, Blanes, Girona, E. Lucha & P. Pons leg.» (AV); 12 ex. «16-VII-2017, Turó del Vilar, Blanes, Girona, E. Lucha & P. Pons leg.» (AV); 21 ex. «16-VI-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV, JM); 22 ex. «1-VII-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV); 15

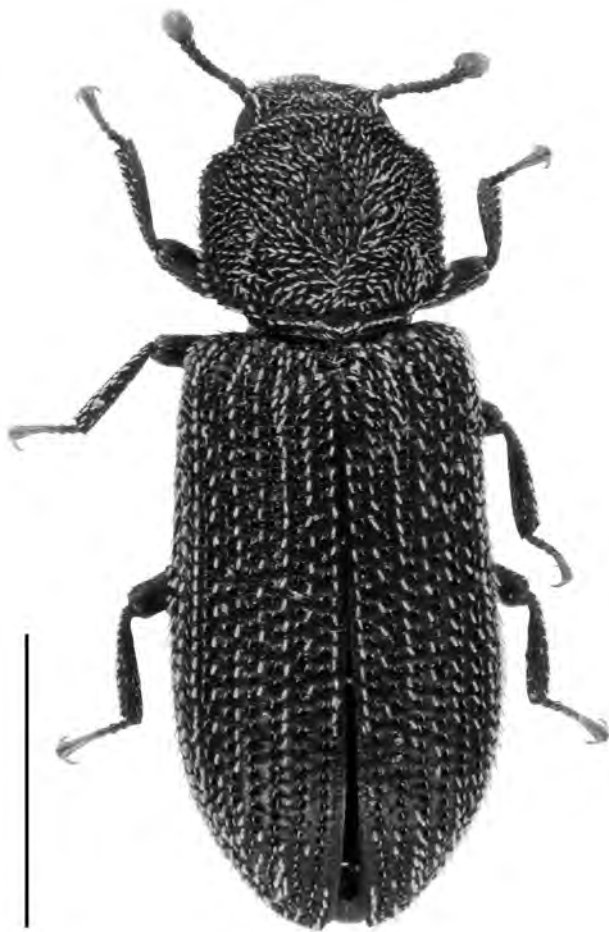

Figura 5. *Synchita humeralis* (Fabricius 1792) de Fogars de Montclús. Escala = 1 mm.

Figura 6. *Lyphia tetraphylla* (Fairmaire, 1857) de Blanes. Escala = 1 mm.

ex. «16-VII-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV).

Espècie pròpia de l'àrea mediterrània, coneguda d'Algèria, Espanya, França, Grècia, Itàlia, Marroc i Turquia. Viñolas & Verdugo (2011) van citar l'espècie per primera vegada de la península Ibèrica amb un exemplar de Cadis (Los Barrios), sent citada per segona vegada de l'àrea peninsular per Viñolas *et al.* (2012b) de l'Albera (Girona), primera localització per a Catalunya. Els exemplars recollits a Blanes (Girona) són la segona cita per a Girona i Catalunya, ampliant la seva àrea de distribució ja que la primera localitat està situada a l'extrem nord i la segona a l'extrem sud de la província.

Synchita humeralis (Fabricius 1792) (Fig. 5)
Elophorus humeralis Fabricius, 1792. *Entom. syst. emend. aucta*, 1 (1): 205

Material estudiat

2 ex., etiquetats: «1-VIII-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Espècie d'àmplia distribució europea, citada de Catalunya per Dajoz (1977) de Tiana (Barcelona). No hem localitzat al-

tres citacions per a l'àrea pel que creiem que la cita de Fogars de Montclús (Barcelona) és la segona per a Catalunya.

En la mateixa localitat de recollecció s'han obtingut tres exemplars de *Synchita variegata* Hellwig, 1792. Espècie ja esmentada del Parc Natural del Montseny per Dajoz (1977) de Sant Segimon (Viladrau, Girona) i per Viñolas *et al.* (2012a) de Arbúcies i Riells i Viabrera (Girona). Aquests exemplars són la primera cita per a la província de Barcelona (Fogars de Montclús).

Biologia

La larva s'alimenta dels micelis de diferents fongs lignícoles i dels restes d'escolítids presents sota l'escorça d'*Alnus glutinosa* L., *Corylus avellana* L., *Fagus sylvatica* L., *Populus alba* L., *Quercus* sp., *Salix* sp. i *Tilia* sp. (Dajoz, 1977)

Família Tenebrionidae Latreille, 1802
Subfamília Tenebrioninae Latreille, 1802
Tribu Triboliini Gistel, 1848

Lyphia tetraphylla (Fairmaire, 1857) (Fig. 6)
Bius tetraphyllus Fairmaire, 1857. *Ann. Soc. ent. Fr.*, (3) 4 (1856): 534

Material estudiat

4 ex., etiquetats: 1 ex. «1-VII-1989, Molins de Rei, Barcelona, M. Tomàs leg.» (AV); 1 ex. «22-IX-1996, Sitges, Barcelona» (AV); 1 ex. «1-VI-2009, 1ex. Vilamacolum, Girona, 1-6-2009, Girona, J. Muñoz leg.» (JM); 1 ex. «16-VI-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV).

Material revisat

4 ex., etiquetats: 1 ex. «22-VII-36, Pollença, Mallorca, F. Monrós leg.» (MZB); 2 ex. «VIII-49, Valls, Tarragona, Espanyol leg.» (MZB); 1 ex. «12-VI-2001, Sardegna (CA), Fancello leg.» (AV).

Espècie descrita dels voltants de Pisa (Itàlia) amb un exemplar i citada de: Croàcia, Espanya, França, Grècia, Israel, Itàlia, República Txeca, Turquia i Xipre (Löbl *et al.*, 2008). Introduïda als Estats Units d'Amèrica on es va detectar per primera vegada l'any 1902, coneguda actualment del Districte de Columbia, Geòrgia, Florida, Maryland i Ohio (Bousquet *et al.*, 2018).

Espanyol (1949) va citar per primera vegada l'espècie de la Península amb dos exemplars de Valls (Tarragona) i confirmà la seva presència, esmentada per Fuente (1935), a les illes Balears amb un exemplar de Pollença (Mallorca). Amb el material estudiat podem ampliar la distribució catalana de l'espècie a Barcelona (Molins de Rei, Sitges) i Girona (Blanes, Vilamacolum).

Biologia

L'espècie s'ha localitzat en Europa en les soques i branques mortes de *Ficus carica* L. *Quercus ilex* L. i *Vitis* sp., que estaven atacades per bostríquids dels gèneres *Sinoxylon* Duftschmid, 1825 i *Xylopertha* Guérin-Méneville, 1845, ja que pel que sembla es troba lligada a aquestes espècies en qualitat de predador i de comensal (Espanyol, 1949), encara que també pot estar relacionada amb altres espècies de la família. En la localitat de Blanes s'han recollit els bostríquids *Scobicia pustulata* (Fabricius, 1801) i *Xylopertha praeusta* (Germar, 1817), en un bosc amb presència de *Q. ilex*.

Família Oedemeridae Latreille, 1810

Subfamília Oedemerinae Latreille, 1810

Tribu Asclerini Gistel, 1856

Ischnomera sanguinicollis (Fabricius 1787)

Necydalis sanguinicollis Fabricius, 1787. *Mantissa Insectorum*, 1: 170

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «31-V-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Espècie centre europea amb una distribució discontinua, a la Península Ibèrica estava citada només de l'àrea pirinenca (Vázquez, 1993, 2002). De l'àrea catalana s'ha citat de Girona (Camprodon) i Lleida (Aigües Tortes, Betren, Planes de Son, Sant Joan de l'Erm i vall de Toran) (Agulló *et al.*,

Figura 7. *Lachnaia (Lachnaia) paradoxa* (G.A. Olivier, 1808) de Blanes. Escala = 3 mm.

2010; Vázquez, 1993, 1995). Amb el exemplar de Fogars de Montclús podem ampliar la seva distribució a la província de Barcelona fora de l'àrea pirinenca.

Biologia

La larva es desenvolupa en la fusta podrida de frondoses (*Fagus* L., *Ulmus* L. etc.). L'adult es pot localitzar de tardor a primavera sobre els troncs on s'ha desenvolupat, a la primavera sobre flors o batent el fullatge de diferents arbres (Vázquez, 1993, 2002).

Família Chrysomelidae

Subfamília Cryptocephalinae Gyllenhal, 1813

Tribu Clytrini Kirby, 1837

Lachnaia (Lachnaia) paradoxa (G.A. Olivier, 1808) (Fig. 7)
Clytra paradoxa G.A. Olivier, 1808. *Entom. hist. nat. insect.*, 6: 844

Material estudiat

11 ex., etiquetats: 6 ex. «13-VI-2013, delta del Llobregat, el Prat de Llobregat, Barcelona, J. Muñoz leg.» (JM); 4 ex. «14-VI-2017, el Cortalet, Aiguamolls de l'Empordà, Castelló d'Empúries, Girona, J. Muñoz leg.» (JM); 1 ex. «16-VI-2018, Turó del Vilar, Blanes, Girona, A. Perich, C. Tobella & P. Pons leg.» (AV).

Material revisat

4 ex., etiquetats: 2 ex. «29-VI-2008, Delta del Llobregat, El Remolar, 31TDF27, Viladecans (B), J. M. Diéguez leg.»

Figura 8. *Cryptocephalus (Burlinus) pusillus* Fabricius 1777 de Fogars de Montclús. Escala = 1 mm.

Figura 9. *Ulorhinus bilineatus* (Germar, 1819) de Fogars de Montclús. Escala = 1 mm.

(MZB 2008-0811, 2008-0805); 2 ex. «25-VI-2010, Delta del Llobregat, Riera de Sant Climent, Viladecans 6 m, N41°17'10,6" E2°03'15,3"', J. M. Diéguez leg.» (MZB 2010-1783, 2010-1784).

L'espècie es coneix d'Espanya, Portugal, Marroc, Sicília i illes Balears. No esmentada de l'àrea catalana per Petitpierre (1983) en el catàleg dels crisomèlids de Catalunya ni en la fauna ibèrica (Petitpierre, 2000), posteriorment indica la seva presència en la província de Barcelona sense indicació de localitat (Petitpierre, 2009). Amb els exemplars estudiats podem confirmar la seva presència a la província de Barcelona (Prat de Llobregat i Viladecans) i ampliar-la a la de Girona (Blanes, Castelló d'Empúries).

Molt polífaga en estat adult, per la seva biologia veure Petitpierre (2000).

Tribu Cryptocephalini Gyllenhal, 1813

Cryptocephalus (Burlinus) pusillus Fabricius 1777 (Fig. 8)
Cryptocephalus pusillus Fabricius, 1777. *Genera Insectorum*: 221

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «1-VIII-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Material revisat

1 ex., etiquetat: «18-VII-1923, Tavertet, Barcelona» (MZB 73-0843).

Amb una àmplia distribució per l'Europa central i occidental i amb molt poques citacions ibèriques, de Catalunya només s'ha citat de Girona (Sant Pere Pescador) (Petitpierre, 1980, 2000, 2009). Els exemplars de Fogar de Montclús i de Tavertet ens permet ampliar la seva àrea de distribució catalana a la província de Barcelona.

Segons Petitpierre (2000) l'adult viu en *Quercus robur* L. i *Salix* sp., l'exemplar estudiat s'ha capturat en *Fagus sylvatica* L.

Família Anthribidae Billberg, 1820 (Fig. 9)

Subfamília Anthribinae Billberg, 1820

Tribu Corrhecerini Lacordaire, 1865

Ulorhinus bilineatus (Germar, 1819)

Anthribus bilineatus Germar, 1819. *Ann. Wetter. Gesell. ges. Natur.*, 1 (1) (1818): 119

Material estudiat

1 ex., etiquetat: «1-VIII-2018, Sot del Grèvol, Fogars de Montclús, Barcelona, E. Feliubadaló leg.» (JM).

Espècie citada per primera vegada de la península Ibèrica per Viñolas *et al.* (2014) amb dos exemplars capturats a Arbúcies (Parc Natural del Montseny, Girona). Amb l'exemplar recollit a Fogars de Montclús igualment dins de l'àrea del Parc Natural efectuem la segona cita de l'espècie i ampliem la seva àrea de distribució a la província de Barcelona.

Agraïments

A Pere Pons, de la Universitat de Girona, que ens ha permès estudiar els coleòpters recollits dins el projecte «Avaluació ecològica i econòmica comparada de les pràctiques forestals en boscos cremats amb la utilització de múltiples indicadors» (ARP/260/2017), finançat pel DARP (expedient 56 30063 2017 P4), i a Aina Perich i Carles Tobella, de la mateixa entitat, per la tasca de camp realitzada en el manteniment de les trampes i en la separació del material capturat.

A Carlota Viada, de Menorca, el haver-nos permès realitzar els mostres a la illa de Formentera com coordinadora tècnica del projecte «Actuacions de recuperació de espècies silvestres (ARES)» per encàrrec de la Conselleria de Medi Ambient, agricultura i pesca del Govern de les illes Balears, i finançat per SEO/BirdLife.

A Daniel Guinart i Narcís Vicens, del Parc Natural del Montseny, l'ajut i col·laboració per portar a terme el projecte «Avaluació de l'efecte en els organismes saproxílics del projecte de millora de la biodiversitat i naturalitat dels hàbits forestals del Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny», finançat pel Parc Natural del Montseny.

A Ester Feliubadaló, del Parc Natural del Montseny, l'ajut en la recollecció i en el manteniment dels paranys instal·lats a la fageda de Fogars de Montclús. A Jordi Serrapio, d'Eivissa, l'ajut i col·laboració en el estudi realitzat a la illa de Formentera. A Glòria Masó i Berta Caballero, del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, l'haver-nos permès consultar la col·lecció de coleòpters de l'entitat.

Bibliografia

- AGULLÓ, J., MASÓ, G., MUÑOZ, J., PRIETO, M. & VIVES, E. 2010. *Contribució al coneixement dels coleòpters de les Planes de Son i la Mata de València*. P. 481-529. In: Germain, J. (Cur.). *Els sistemes naturals de les Planes de Son i la Mata de València*. Treballs de la Institució Catalana d'Història natural, 16. Barcelona. 806 p. + 4 pl.
- BAHILLO DE LA PUEBLA, P., LÓPEZ-COLÓN, J. I. & BAENA, M. 2007. Los Bostrichidae Latreille, 1802 de la fauna ibero-baleare (Coleoptera). *Heteropterus Revista de Entomología*, 7 (2): 147-227.
- BOUSQUET, Y. 2003. *Tribe Pogonini*. P. 286-288. In: Löbl, I. & Smetana, A. (ed.). *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 1. Apollo Books. Stenstrup. 819 p. In: Löbl, I. & Smetana, A. (ed.). *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 1. Apollo Books. Stenstrup. 819 p.
- BOUSQUET, Y., THOMAS, D. B., BOUCHARD, P., SMITH, A. D., AALBU, R. L., JOHNSTON, M. A., WARREN & STEINER JR., E. 2018. *Catalogue of Tenebrionidae (Coleoptera) of North America*. *ZooKeys*, 728: 1-455.
- DAJOZ, R. 1977. *Coléoptères Colydiidae et Anommatidae paléarctiques*. Faune de l'Europe et du Bassin Méditerranéen, 8. Centre National de la Recherche Scientifique. Masson. Paris. 280 p.
- ESPAÑOL, F. 1949. Datos para el conocimiento de los tenebrionidos del Mediterráneo occidental. VII. El género *Lyphia* en la Península Ibérica, Marruecos y Tenerife. *Graellsia*, 7: 43-48.
- ESPAÑOL, F. 1974. Nuevos datos sobre los Bostrychidae de la fauna española (Col. Cucujoidea). *Graellsia*, 28: 37-44.
- FUENTE, J. M. DE LA, 1935. Catálogo sistemático geográfico de los coleópteros observados en la Península Ibérica, Pirineos propiamente dichos y Baleares. *Boletín de la Sociedad Entomológica de España*, 18 (5-6): 53-68.
- LÖBL, I., MERKL, K., ANDO, P., BOUCHARD, P., LILLIG, M., MASOMUTO, K. & SCHAWALLER, W. 2008. *Tribe Triboliini*. P. 301-302. In: Löbl, I. & Smetana, A. (ed.). *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 5. Apollo Books. Stenstrup. 670 p.
- JEANNE, C. 1988. Carabiques nouveaux our remarquables (8e note). *Bulletin de la Société linnéenne de Bordeaux*, 16 (1): 5-27.
- MARCOS, J. M. & OLANO, I. DE. 2011. *Informe sobre los insectos saproxílicos de interés de conservación de los montes de Vitoria (Álava)*. Centro de Estudios Ambientales – Ingurugiro Galetarako Ikastegia. Vitoria Gasteiz. 115 p.
- PETITPIERRE, E. 1980. Catàleg dels coleòpters crisomèlids de Catalunya. I. Cryptocephalinae. *Butlletí de la Societat Catalana d'Història Natural*, 45 (Sec. Zool., 3): 65-76.
- PETITPIERRE, E. 1983. Catàleg dels coleòpters crisomèlids de Catalunya. II. Zeugophoridae, Donaciinae, Criocerinae, Clytrinae, Lamprosomatinae i Eumolpinae. *Butlletí de la Societat Catalana d'Història Natural*, 49 (Sec. Zool., 5): 87-96.
- PETITPIERRE, E. 2000. *Coleoptera, Chrysomelidae I*. In: Fauna Ibérica, vol. 13. Ramos, M. A. *et al.* (Eds.). Museo de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 521 p. + 6 lám.
- PETITPIERRE, E. 2009. Catàleg del coleòpters crisomèlids de Catalunya V. Hispinae i Cassidinae, i llista actualitzada de totes les espècies de la família. *Butlletí de la Societat Catalana d'Història Natural*, 75 (2007-2009): 61-83.
- RECALDE IRURZUN, I. & SAN MARTÍN MORENO, A. F. 2010. Tenebrionioidea y Cucujoidea (Coleoptera) de los hongos lignícolas, nuevos o poco conocidos para la fauna ibérica. *Heteropterus Revista de Entomología*, 10 (2): 145-156.
- RIBERA, I., HERNANDO, C. & AGUILERA, P. 1998. An annotated checklist of the Iberian water beetles (Coleoptera). *Zapateri. Revista Aragonesa de Entomología*, 8: 43-111.
- RIBERA, I., HERNANDO, C. & AGUILERA, P. 2010. Coleópteros acuáticos del humedal de Laku (Araba). *Estudios del Museo de Ciencias Naturales de Álava*, 23 (2009-2010): 215-222.
- SERRANO, J. 2003. Catálogo de los Carabidae (Coleoptera) de la Península Ibérica. *Monografías de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 9: 1-130.
- SERRANO, J., GUERRERO, J. J., FERNÁNDEZ, B., RUIZ, C. & PETITPIERRE, E. 2015. Los coleópteros carábidos de las islas Baleares (Coleoptera: Carabidae). *Boletín de la Asociación española de Entomología*, 39 (1-2): 41-99.
- VÁZQUEZ, X. A. 1993. *Coleoptera, Oedemeridae, Pyrochroidae, Pythidae, Mycteridae*. In: Fauna Ibérica, vol. 5. Ramos, M. A. *et al.* (eds.). Museo Nacional de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 181 p.

- VÁZQUEZ, X. A. 1995. Faunística y mapas de distribución de los Oedemeridae (Coleoptera) de la fauna Ibérica y Balear. *Zapateri, Revista aragonesa de entomología*, 5: 35-49.
- VÁZQUEZ, X. A. 2002. *European Fauna of Oedemeridae. Coleoptera*. Argania editio. Barcelona. 178 p. + 1 lám.
- VIÑOLAS, A. 2011a. *Akis bremeri* Ardoin, 1979. P. 327-329. In: Verdú, J. R., Numa, C. & Galante, E. (Eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España. (Especies vulnerables), vol. 1. Dirección General del Medio Natural y Política Forestal. Ministerio de Medio Ambiente, Medio Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- VIÑOLAS, A. 2011b. *Probaticus (Pelorinus) balearicus* Español, 1980. P. 344-346. In: Verdú, J. R., Numa, C. & Galante, E. (Eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España. (Especies vulnerables), vol. 1. Dirección General del Medio Natural y Política Forestal. Ministerio de Medio Ambiente, Medio Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- VIÑOLAS, A. & MUÑOZ-BATET, J. 2017. Noves aportacions al coneixement de la fauna coleopterològica de la península Ibèrica i illes Balears. Nota 2a (Coleoptera). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 81: 177-184.
- VIÑOLAS, A. & MUÑOZ-BATET, J. 2018. Nuevas aportaciones al conocimiento de la fauna coleopterològica de la Península Ibèrica. Nota 5a. (Coleoptera). *Revista gaditana de Entomología*, 9 (1): 211-222.
- VIÑOLAS, A. & VERDUGO, A. 2011. Nuevas especies de coleópteros para la Península Ibérica. Familias Zopheridae, Corylophidae y Curculionidae. *Orsis*, 25: 131-139.
- VIÑOLAS, A., MUÑOZ-BATET, J. & SOLER, J. 2012a. Noves o interessants citacions de coleòpters per al Parc Natural del Montseny i per a la península Ibèrica (Coleoptera) (4a nota). *Orsis*, 26: 149-185.
- VIÑOLAS, A., SOLER, J. & MUÑOZ-BATET, J. 2012b. Nuevos registros y nuevas localizaciones de coleópteros para la Península Ibérica y en especial del Paratge Natural de l'Albera, Girona (Coleoptera). *Elytron*, 25: 3-63.
- VIÑOLAS, A., MUÑOZ-BATET, J. & SOLER, J. 2014. Noves o interessants citacions de coleòpters per al Parc Natural del Montseny i per a la península Ibèrica (Coleoptera) (4a nota). *Orsis*, 26: 149-185.
- VIÑOLAS, A., MUÑOZ-BATET, J. & SOLER, J. 2016. Noves o interessants localitzacions d'espècies de coleòpters per a la península Ibèrica i illes Canàries (Coleoptera). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 80: 101-112.
- VIÑOLAS, A., RECALDE, J. I. & MUÑOZ-BATET, J. 2018. Noves aportacions al coneixement de la fauna coleopterològica de la península Ibèrica i illes Canàries. Nota 3a, amb revisió dels *Lissodema* Curtis, 1833 ibèrics (Coleoptera, Salpingidae, Lissodeminae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 82: 41-52.